

A Trattner Család Dobsinán

Ez a fénykép Dobsinán készült, rajta van a Trattner család mindegyik tagja. Középen ül a nagyapám, Trattner József és a nagyanyám, Johanna. A nagybátyáim a felső sorban állnak. Jobbról az első a Sándor bácsi, mellette a nővérem, Edit, a harmadik a Kálmán bácsi, utána a lánya, Vera, és a bal szélén Zsiga bácsi. A kép jobb szélén én vagyok anyám ölében, és a másik oldalon anyám két nővére. A bal oldali Ella néni a kisfiával, Lórival, és mellettük Kati néni, ölében a kisfiával, Ervinnel. Gyerekkoromban minden évben a nagyszüleimnél töltöttem a nyarat az unokatestvéreimmel. Ott volt Sándor bácsinak a fia, a Buci meg az Ella néni fia, a Lóri. Együtt nőttünk fel Újpesten. Én voltam mindig az idősebb. Sokat verekedtünk, de nagyon jól megvoltunk egymással. Ott nyaraltak még a nagymamánál a Kálmán bácsinak a gyerekei, Vera és a bátyja, Józsika is, és a Kati néninek a fia, Ervin is. Az anyám és az Ella néni mindig ott maradtak velünk gyerekekkel nyáron, az apámék pedig dolgoztak tovább Budapesten. Soha nem volt veszekedés. Edit nővérem is ott volt, de ő már az idősebbek asztalánál ült, nem velünk, gyerekekkel. A faluban rengeteg ottani barátom volt. A Simon Sanyi vagy a Léderer gyerekek vagy az orvosnak a fiai, egész kis futballcsapat. A szülők is jóban voltak egymással. Ez mind zsidó család volt. A nagymama és a nagypapa kettesben minden este kártyáztak, ez volt a fő foglalkozásuk. Méghozzá egy olyan játékot játszottak, amit én is megtanultam. Römikártyával lehetett játszani, nagyon érdekes játék, és számolni kellett mindig, nem gyűjteni, mint a róminél. Akinek több volt, az nyert. A nagymama kicsit süket volt, szegény, volt neki egy kürt alakú kagylója, abba kellett belebeszélni. 1938-ban a nagymama és a nagypapa Újpesten nálunk voltak néhány hétig vendégségben, akkor láttam őket utoljára, mert amikor hazautaztak Dobsinára, hamarosan mind a ketten meghaltak. Azért is jöttek Budapestre, mert a cukorbajukat vizsgálták ki. Abban az évben nyáron a nagypapa temetésére még el tudtam menni, de ősszel a nagymama temetésére már nem, mert megkezdődött az iskola. Dobsinán lakott még Zsiga bácsi, a nagybátyám. Ő volt anyám legfiatalabb öccse, ő nagyon sokat dolgozott az üzletben, a nagyapámnak segédkezett, aztán ő vette át tőle az üzletet. Budapesten járt iskolába, Ella néninél, anyám nővérénél lakott négy évig, kereskedelmi érettségit tett, és utána visszament Dobsinára. Zsiga bácsi csinálta az első futballpályát Dobsinán. Csinált egy uszodát is polgármesteri pénzből, ugyanis jóban volt a polgármesterrel. A Sajó patak vizének egy részét

elzárta, abból lett uszoda. Én is fürödtem benne. Tizennégy fokos vize volt, hiába, ott hűvös a nyár, Dobsina magasan van. Zsiga nagybátyám volt az utolsó zsidó Dobsinán, mert mindenkit elvittek, ő a hegyekbe jelentkezett partizánnak [lásd: Szlovák Nemzeti Felkelés]. Aztán látta, hogy mindenütt keresik, átszökött a határon, és itt bujdosott, Budapesten. Mikor aztán vége volt a háborúnak, hazament a feleségével. Úgyhogy voltunk nála látogatóba többször is Dobsinán, már nagyon öreg volt. Aztán Rozsnyóra költözött át, mert ott voltak neki rokonai. Sándor bácsi jogász volt, de nem gyakorolta a szakmáját, ő is inkább nagyapám üzletében dolgozott, ő végezte a beszerzést, a Kálmán bácsi pedig Újvidéken volt állatorvos, és beleesett a 'hideg napokba' [lásd: újvidéki vérengzés], és kivégezték őt és a családját. Egyedül a kislánya, Vera menekült meg, őt a szomszédok bújtatták. A felesége, akit Ella néninek hívtak, palánkai asszony volt, úgy került oda a Kálmán bácsi. Ella néni zsidó asszony volt. Volt egy fiuk, a Józsika, ő is annyi idős volt, mint én. Nagyon szerettem a Kálmán bácsit. Ő egy kedves, nyugodt ember volt, és sokat sétálgattunk Dobsinán a nagymamánál, amikor ő is ott volt. Mint állatorvos, értett a biológiához is, a növényeket nagyon jól ismerte. Mindenféle virágnak a nevére ő tanított meg engem.